

ПЕРЕДМОВА

У контексті повномасштабної війни питання забезпечення соціально-економічної безпеки має стратегічне значення. Зокрема, руйнування логістичної інфраструктури, енергетичної системи, зниження прибутковості підприємств, відтік трудових ресурсів, підвищення безробіття, соціальної вразливості населення призводить до виникнення нових викликів для функціонування держави, бізнесу та суспільства і обумовлює необхідність розробки довгострокової стратегії стабілізації й розвитку. Поряд з цим, передумовою забезпечення соціально-економічної безпеки є використання міжнародного досвіду, впровадження інноваційних рішень, цифрових технологій, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності. Особливого значення набуває вивчення інноваційних підходів до забезпечення соціально-економічної безпеки, що є необхідною умовою формування життєздатної моделі розвитку, забезпечення стійкості та конкурентоспроможності України на глобальній арені. Науковцями розкрито широке коло питань щодо дослідження іноземного досвіду розробки та впровадження цифрових технологій, європейського досвіду в напрямку цифрової трансформації економіки та підвищення соціально-економічної безпеки, визначення кращих практик забезпечення соціально-економічної безпеки, формування рекомендацій щодо підвищення рівня економічної безпеки.

Колективна монографія присвячена розкриттю необхідності забезпечення соціально-економічної безпеки; дослідженню досвіду розвинених країн щодо використання цифрових технологій та визначенню кращих практик для українських підприємств; дослідженню особливостей адаптації європейського досвіду цифрової трансформації економіки України задля забезпечення соціально-економічної безпеки та сталого розвитку; формуванню теоретичних, методичних і практичних засад впровадження

інноваційних цифрових технологій забезпечення економічної безпеки та розвитку конкурентоспроможності економіки України.

Перший розділ присвячений дослідженню досвіду розвинених країн в аспекті впровадження цифрових технологій в практику українських підприємств. Проведено ґрунтовний аналіз використання інноваційних технологій в управлінні кадровим потенціалом на підприємствах та досліджено сучасні цифрові технології в розвинених країнах світу і Україні. Розкрито питання впровадження цифрових технологій для здійснення моніторингу бізнес-процесів на підприємствах як інструменту забезпечення соціально-економічної безпеки. Сформовано рекомендації до впровадження цифрових технологій в Україні задля підвищення соціально-економічної безпеки.

У другому розділі розглянуто адаптацію європейського досвіду здійснення цифрової трансформації економіки України задля забезпечення соціально-економічної безпеки та сталого розвитку. Визначено особливості впровадження європейського досвіду цифрової трансформації економіки. Сформовано стратегічні напрямки цифровізації економіки України. Розкрито особливості цифровізації процесів бюджетування в європейських країнах та в Україні.

У третьому розділі розкрито теоретико-методичні засади забезпечення економічної безпеки та розвитку конкурентоспроможності економіки України через впровадження інноваційних цифрових технологій. Здійснено дослідження впливу економічної безпеки на забезпечення стабільної конкурентоспроможності і стійкості економіки. Визначено роль цифровізації у здійсненні планування макроекономічних показників розвитку економік світу. За результатами дослідження визначено напрямки формування цифрового інноваційного потенціалу підприємств на засадах цифровізації.

У колективній монографії запропоновано теоретико-методичні узагальнення, висновки та практичні рекомендації, які стануть у нагоді для науковців, викладачів, здобувачів закладів вищої освіти, аспірантів, докторантів, фахівців-практиків, представників

державних органів влади та місцевого самоврядування, бізнесу, адміністративного персоналу університетів, представників громадянського суспільства, громадськості та всіх зацікавлених осіб.

Колективна монографія виконана за результатами досліджень у рамках проєкту фундаментальних наукових досліджень, прикладних наукових досліджень, науково-технічних (експериментальних) розробок за темою № 1/24 «Європейські практики діджиталізації як інструмент забезпечення соціально-економічної безпеки в умовах війни та повоєнний період» (державний реєстраційний номер 0124U000600) (01.01.2024–31.12.2026).

PREFACE

In the context of a full-scale war, the issue of socio-economic security is of strategic importance. In particular, the destruction of the logistics infrastructure, energy system, reduced profitability of enterprises, outflow of labor resources, increased unemployment, and social vulnerability of the population leads to new challenges for the functioning of the state, business, and society and necessitates the development of a long-term stabilization and development strategy. At the same time, a prerequisite for ensuring socio-economic security is the use of international experience, implementation of innovative solutions, and digital technologies that will help increase competitiveness. Of particular importance is the study of innovative approaches to ensuring socio-economic security, which is a prerequisite for the formation of a viable development model, ensuring Ukraine's sustainability and competitiveness in the global arena. Scientists have covered a wide range of issues related to the study of foreign experience in the development and implementation of digital technologies, European experience in the field of digital transformation of the economy and improvement of socio-economic security, identification of best practices for ensuring socio-economic security, and the development of recommendations for improving economic security.

The collective monograph is devoted to revealing the need to ensure socio-economic security; studying the experience of developed countries in the use of digital technologies and identifying best practices for Ukrainian enterprises; studying the peculiarities of adapting the European experience of digital transformation of the Ukrainian economy to ensure socio-economic security and sustainable development; forming theoretical, methodological and practical foundations for the introduction of innovative digital technologies to ensure economic security and develop the competitiveness of Ukraine's economy.

The first section is devoted to the study of the experience of developed countries in terms of introducing digital technologies into the practice of Ukrainian enterprises. The author conducts a thorough analysis of the use of innovative technologies in the management of human resources at enterprises and studies modern digital technologies in developed countries and Ukraine. The issues of introducing digital technologies for monitoring business processes at enterprises as a tool for ensuring socio-economic security are revealed. Recommendations for the introduction of digital technologies in Ukraine to improve socio-economic security are formulated.

The second section considers the adaptation of the European experience of digital transformation of Ukraine's economy to ensure socio-economic security and sustainable development. The peculiarities of implementing the European experience of digital transformation of the economy are determined. The strategic directions of digitalization of the Ukrainian economy are formed. The features of digitalization of budgeting processes in European countries and in Ukraine are revealed.

The third section reveals the theoretical and methodological foundations of ensuring economic security and development of competitiveness of the Ukrainian economy through the introduction of innovative digital technologies. A study of the impact of economic security on ensuring stable competitiveness and sustainability of the economy is carried out. The role of digitalization in the planning of macroeconomic indicators of development of world economies is determined. Based on the results of the study, the directions of formation of the digital innovation potential of enterprises on the basis of digitalization are determined.

The collective monograph offers theoretical and methodological generalizations, conclusions, and practical recommendations that will be useful for researchers, teachers, students of higher education institutions, postgraduates, doctoral students, practitioners, representatives of state authorities and local governments, business, university administrative staff, representatives of civil society, the public, and all interested parties.

The collective monograph is based on the results of research within the framework of the project of basic scientific research, applied scientific research, scientific and technical (experimental) developments on the topic № 1/24 “European digitalization practices as a tool for ensuring socio-economic security in war and post-war period” (state registration number 0124U000600) (01.01.2024–31.12.2026).